

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Liber sancti Ambrosii episcopi contra hereticos - Cod.
Aug. perg. 251**

Ambrosius <Mediolanensis>

[S.l.], 801-815

Liber sancti Ambrosii contra hereticos

[urn:nbn:de:bsz:31-98122](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-98122)

De sancti Ambrosii episcopi contra hereticos.

QUID UNOLAPIDIS IETU CO
LIAE FRONTE PERCUTIENS

CCLI

in eorum corporis foras se recit
mimicum. sed nos atque non est uita
at de unolapide uincere duplici
ut opinor hec esse. Quicquid nos
accelerare habemus ut quod ha
bita de uide. Et si animus frons
preferunt in pudicitia impie ac
bus obduratam unde icemlica
mulcor lapidis non ut hec cum
miserimus. acemsi ad huc indi
gnitatem nobis repetendum est
in pudens frons eorum ille que est
sine signodni. crebris sacra mo
norum lapidibus elidenda est.
ut ea si non aere eorum effundi
coru

Uaugie maioris.

uorem mulas effosse uulneri-
bus acce men uel pudor suffusione
scanguinis erubescat sicut com-
his quae illorum scripserunt
opprimatur. haec uerba acis
esse hereticorum. Genitulum
quid est filium sibi fecit. si fecit
tum Genitulum. Et accatur accit
et non filius. Et quid est quod
filium dicit quem accatur accit
est confiteor cum dicit tum
facit tum ex nihilo non est po-
ter et filium dicitur et accit
accatur accit filius tum et accatur
accatur confiteor et accatur
tum et facit tum quid accit con-
fiteor et profiteor. unum et ge-

Et duobus dice u a filium uere
 filium: ceuter fecatur ce uere
 ce fecatur cem su a ce filium dicis
 ut uere filium dicet negat eum
 et fecatur ce Et quomodo eu
 denihilo esse fecatum dicis quem
 uere filium confiteris. si ce uem
 uere dicis eum & fecatur cem
 cur eum filium nomine ce u in eo
 uerit uis no minis ce b n e g r u e r i a c e t .
 Sed de uis lep idibus diu in ce u o c s
 p e r u a t e m u s f r o n a t e u s i n p u
 d e n t i a c e m . t u d i c i s e u m e s s e c e r e a
 t u r c e m . E g o d i c o e u m & r e f i l i u m
 q u i s i n d e r n o s d e p r o f e s s i o n i s u e r i
 t a c e p r o n u n t i s . p u t o q u o d h u s i
 a t e r h a b e a t u t i l l e i u d i c e s .

Quo autem dicitur nobis fac
cum dieis xpm & nihilo. cudi
cemus ergo quiddam & eis ipse

Tnunq̄.

Hic est filius m̄r dilectus in quo
bene conplacuit. nūquid dixit
hic est quem ego feci & nihilo.
& unde quicquid hoc cum primum
dicit. Quicquid. h̄c. uoluntate. c.
cessit cedebat p̄t̄. & quia non
probat h̄c. r̄. catione. quicquid. p̄t̄.
et d̄. m̄. n̄. q̄. r̄. filius. d̄. qui. cor
poris. u. d̄. h̄c. am̄. & m̄. h̄c. e. e.
r̄. h̄. m̄. n̄. p̄t̄. q̄. q̄. h̄. h̄. m̄.
p̄t̄. e. e. r̄. u. s̄. u. b̄. e. e. c̄. e. d̄. b̄. e. p̄t̄.
m̄. c̄. u. m̄. p̄t̄. e. e. e. e. p̄t̄. o. p̄t̄. e. n̄.
h̄c. b̄. e. e. r̄. n̄. e. r̄. ḡ. o. c̄. u. m̄. f̄. e. e. r̄. e.

in dicitur in baptismo carnis homine
 cedsum paco consummace et ita
 non uerit filius dicitur et dicitur
 clamet de celo et dicitur huc est
 filius meus dilectus. In illo ex
 recat sum illum esse dnm iohannem
 nes quendo et uenit ad bap
 tismace et ego debeo et abap
 z cetera et uisus ad me sed ne
 forat cepit aliquos iohannis
 et testimonium non accem me gnum
 uiderit et ut tunc et fide me car
 nis et humilitate carnis in xpo. Et omnia
 omnino que per carnis et ge
 beenatur. ipse quonemo meior.
 ipse quonemo melior cognitor dicit
 et testimonium de celo dicitur

Hic est filius meus dilectus In quo
bene complacuit. In quocumque
manifeste fides. Et est circa
caerhem scilicet totum In aen
atum me manifeste fides. Et fides
bure circa ad aem scilicet
ris tunc enim uerum dicitur
sicut et uerum filius caerhem
quidem sunt. Uel potius hominem
dicam me conuigebat quia
ne conuigi potest sed illud
quod in homine est. Et tunc
hominem qui a hederi per se
non potest. Et neque in
cum uocet. Et que fides in
ostendit. Dicam si hic est fili
us meus dilectus In quo bene pla
cuit.

In se hominis credis. & in usido
ne us peccat & tunc euidenti & ac
tione non credis. Et quomodo
peccat in maiore in dno uindice
cuius uocem quae si in imide prece
tore. Vel quomodo xp̄m dnm in no
sem adseris euidenti credis
quae n dnm n g s quae in maiore in p̄ di
ces in magnis in aethonore dnm & a
quae in peccati de f r a s u a t i non esse
dece de suo filio proficiat. qui tunc
in se ierum & celibi proficiat & tunc
illum suum filium. quae n dnm c u a
postolus. peccato iacob. lo h c e n n e.
d n s c e s c i d i t i n m o n a s t e r i u m & r e f u l s i t
f e c i t o s q u o s u t s o l p e r c u a t c e t i a s t i
d i u i n u m & s t i m o n i u m t u e f r o n a s i n p u d b i
a c c m.

Et ecce nubes in qua lucidus est
 bruceus et ecce vox de nube
 dicitur hic est filius meus dilectus in
 quo bene conplectur ipsu cecidit
 et cetera et moyses et alii spectantes
 videbantur cum eo loqui et quos
 utique adoptione fecerunt et filios
 an negare non possunt. Si quomodo
 de solo christo vox divina et factum
 dicitur hic est filius meus dilectus in quo
 bene conplectur ipsu cecidit.
 Si autem et christus de eadem adoptione
 filius est cuius et cetera. In istis duos filios
 adoptionis. Dixit et utique et hic
 filius meus et ne christus solus filius esse
 creditur et dicitur cetera dicitur hic est filius
 meus dilectus adoptionis filius et per cetera
 uic.

uapienter uer' enca uideat in xpo
solo filio crederetur sed non sufficit
ut xpm adnam filium & se pro fi
lioretur' cedd id re eam quod ubi
filio deuebeatur' dicis ipse uideat.

Magnam immo & per em si
biceu etori de em of & dicit in filio cu
ide ceudi bidus & filius. ut ce uidi bi
dus & p ce & ipsum in quid ce uideat
quid quid ergo lece dixerit xps
ce uidi bidus est & uideamus si nus qd
sed icit & re filium di. Si nus quae m
sed m p ce a sem h ce be re pro fi & tur'
ipsius uox & t omnis plae a ce a to
quae m non plae a ce uit p ce & me us
er' ce dice bitur. & i & rum. do m um
p ce ar' is m & f ce is ar' ce m do m u ne go q d
nis

Alii quoque & tunc credunt in filium dnum
 quecum presumunt & dicitur episcopi in
 & spectantibus. & tunc credunt in filium dnum
 & confidit tunc accur'at que
 undecim uocabulum ueritatis.
 In parte tunc de conscientia & p'p'rietas
 uocabitur quidam in solent ille loque
 retur qui in d'p'ram humilant
 factus oboedientis in que ad mortem
 mor'at' tunc ueritatis sunt & alia & tunc
 monies plurimes sed ueritatis non ut
 librum scribimus ut tunc per se qua
 mur sed de ueritate & tunc p'p'rietas
 at tunc summes oblatum
 ut uox illa obstruatur quae tunc
 g'at xpm ueritatis & tunc
 S'c'nd' dicitur xps filium & tunc quod homi
 ni

Cū ait & uide uis filium hominis.
& quem medicus hominis filium ho-
minis. hoc est dūm scē nemo aī fida
In xpo. ut cū illū filium dī & se credi-
deris & dēs quoq; & filium hominis
& se eum faciam. Illud sū quod filius dī
& tūcetur celi & possidēs hoc cū quod
filius hominis faciam & tūcetur beneficium
nobis faciam & tūcetur & ideo qui xpm fi-
liū dī & se non credit impius est.
Sed & qui xpm filium hominis & se faciam
confiteri dignetur in gratia & tūcetur
accem in heretice credēs quod xps fi-
lius hominis faciam est & cū hoc ipsum
dēs & celi & dī dīcēt. Non cēbnuis.
ced uero cum dixeris pater hic est filius
mī & cū dixeris filius pater mī & cū

ut cor ferat nonis obdurat & non cre
 dit. Superest in pudore tu ce ut qua
 simel can cholcus non uerice pre spici
 bis peccat em & filium diceat remena
 atur non Inquit nego filium. Sed nego
 uerū filium. Ergo & peccatū ideo beccū
 audinis uocem meruit quic ex p̄m uerū
 filium & renon credidit. Licet a filium
 diuini sit con fctus magnū uera
 confctus megnum ceu em uerice
 confctus fid & peccat em fidem
 est in peccati consciencia ut cū lee
 uis dicet quod x̄p̄s filius diuini.
 In corde ac mēte habet quod non sit
 uerū filius diuini. Ego homo sum
 uerba ce uerba in celo In ter
 prete con em ac ce i ac em cordi ce uerba

non possū xpm filium dixit diuini.
Nisi & ed opatum cedi & erit ego
aliud nihil nē lego quicquod & lo
quiatur uideris si xps qui ceut dñs
cor respicit mihi acce mōi qui cece un
bus acce nē accudio debuit & tūc per
uocem fieri. cor dñs. hūc mee nī fā
acce confōrio.

Propter quoniam & peccatis in & rōge
tatur non sum sibi soli peccatis in &
rōgeatur & r. Sed & omnibus nobis
ut cū ille dē pō bñe confiteatur & non
similiter disceramus peccati confē
sionem ad bēatitudinem pōtā nē p.

Et in & rōge uidēemus si digne pe
ccatis bēatitudinis pōtē conuim con
sequatur & rē dñs in corde quod non

92
nauerus filius sed cebo patibus. Si id g
ne ha & patris reuelatio est & non
potius cernis & scengumis. plurimi
cerat ce d opationes sunt filij d'i & non
solum. hieremias qui cedat huc cu
& r' & in ualuce mearis scene as ficcas :-
neq; solus iohannis & beppasae qui
In uat' omearis In fecens & uldeuit
In spu sed nequis solus he licet qui
morat' m' ced huc usque non passus est
Uel quibus & numero pphetarum
& quibus unis ut In eu' angelo reue
lccatum & epu de be ar' & xpr sed
ad hoc nomen ce d opationis meretricis
& publicani. quae muis d'u In em' d'ce
monem uenerunt. & nequis me p' uat'
blesphemare. audiet In eu' angeli d'ci.

Meretricis & publicani p'cedere
dunt uos In regna celorum ubi non
nisi fili cedopationis sunt, Cui ergo
ne blasphemis ne & turpibus cedopatio
nis g'neat cedent' & turp' sic corrig' tur.
Hoc p' magno sece r'embito p'cedere pe
ar'o r'eucl'cur quod scilicet filius
quidem di uiu' & r'ed cedopatione
poctur' & non n'ca uiu' & r'ed. Et t'c
cum nomine non & t'c m'nomini ueri
t'c & r'ed p' l'cne qui hoc c'edit non b'c
tur' & r'ed ille r'ed m'f' r'imus omniū
hominū h'ce b'is. Non s'olū In l'legē
t'c m' c' r'ur' & r'angum' uer' u' b'c
& p'udic' b'is. Sed qu' r' r'eg' n' r'c
t'c r' quod mul' t'c In hoc loco d' c' p' d'
f'ent qu' c' & ego c' d' c' f' equ' b' d' am

10.
fessantens p[ro]p[ter] ea t[er]eo creden[ti] q[ui]d
deceat[ur] occasione quae si unced[ur] descripti
assimur plus possit. senar[um] equae loq[ui]
mur. S[ed] undum[us] sena[rum] d[omi]n[um] sa[ul]omo
ni. Deceat[ur] d[omi]n[us] occasione[rum] ea[rum] t[er]e
bitior[um] er[unt]. Haec & uer[ba] t[er]e cer[ri]ca na
do car[um] a[re]t[ur]. Haec & uer[ba] t[er]e In[ter]
p[ro]p[ter] ea t[er]e ato singular[um] er[unt]. Hoc e[st] cre
atum fidei uer[ba] t[er]e mys[ter]ium.

Ad op[er]atione[m] Inquit x[ristu]s filius e[st]
& non uer[us] filius. In[ter]rogemur
Inquit Iohannem. Po[ter]it e[st] hic uer[us]
Didicist[is] res siue quae In[ter] fuit a cu
p[er] ar[um] ille u[er]u[m] e[st] conf[er]no e[st] siue & p[er]
cul[um] cer[um] dil[ig]ent[er]one secl[us]tor[um]
quaeit e[st] cer[um] p[ro]x[im]us ut e[st] a[re]m
super[us] p[ro]p[ter] eius r[ati]o cum uer[ba].

Uidecemusquidhesis pccatoris
hæus sit. Dñs inquit nemo uidit
unquam nisi unigenitus filius qui
est in sinu patris. nullæ creætu
re uideat dñm secundū hoc quod dicitur.
Et ideo ait dñm nemo uidit unquam
sed sequitur & dicitur nisi unigeni
tus filius. Ergo unigenitus filius
non est creatus & a quo quid dñm uidet
quem nullæ uidit creaturæ.
& ne forte unum de eisdem
uis filius creatus & creatus uero
cessionem sibi sui impu. Cū eū
dixit non solū filium sed etiam
unigenitum filium hoc nomen dñi ha
bet socios. & hec dicitur dñi
filius dicitur non dicitur
filius.

71
Sed xps solus unigenitus filius:
quia solus uerus filius est non
ad opatione sed n accursce non nunc
cupce adone ad natum sed ad genere
Solutus In quac uerus filius quicquid
In sinu patris est filius ad op qui
In sinu hanc bruce hesunt. quicquid
uerus filius est In sinu patris:
In illege accm dicit In hoc se pae
pae r' uilem pae r' nesubstantie
filii quod In sinu patris ad r' ediciat.
In em legimus. Sic dicit diligit
mundum dicit ut filium suum unigeni
tum dicit dicit ut omnis quicquid dicit
non pae r' e ad r' ed hanc beccet uide
e r' n' em. non uideo quomodo diligit
modi conmande r' ad mundum si non ue
rus

Si unigenitus est filius quem de
dit pro mundi redemptionem.
Mundus sine diuino creatus est.
Sicut Christus creatus est et quidem con
dunt mundo deens pro creatus.
creatus est omnis creatus est ser
uili condicione creatus. Sicut pro
creatus est seruus est. Et quo
modo edimit ad liberatorem
cum seruis nullo iure possit
conferri et liberatorem.
Et accipit breuiter ut comē
deus dilectionem quae habebat
ad deum proprium et a uerum
unigenitum et ad dilectissimum
filium obtulit in holocaustum
cum hoc ipsum ad probandam

12
Cuncas eius Inrefieri p^ræcepit
sea. atudic^r impie quicquid uoluit
commsidare dilectionem suam
mundo. Non habebuit uerum filium
quod cer^r & sed uisus est necer^r acce
or^r esteriliu. ut quicquid uerū de se ge
niatu filium non habebuit per^rcedi
re uel^r nihil fecit atud cer^r &
dic impie ergo maiori uisatud
& dilectione commendat ut abrahā
propriū unigenitū filiu offerent.
quicquid quoniam propriū suū
neque uerū unigenitū dedit &
quod uel^r d^r magnopere commi
dare & in ferius commidat
quicquid commendat ut homo & ille d^r
quod in maiorem p^ræcedit minor^r

24
hominem in commendatione
dilectione. et in uerum com
mendat dilectionem si non uerū
& unigenitum filium dedit pro omni
dilectione. Et ecce breuiter hęc plus co
mendat qui propriū & unigeni
tum obauit sed cebsit hęc impie
desuetudine in dilectione comēdan
da. In oritur quis est poma in se
mēbilis. Uerū sū & unigenitum fi
lium dedit diligens mundum
hoc est pēcculus uerū dilectionis
sequi aut uolens de in nos comēda
re dilectionem dicit. qui uo filio
non peperit sed pro nobis omni
tate dedit eum. cū dicit suo filio
non peperit sed pro nobis omni

et credidit eum. et didicit suo filio proprie
 de et mueri de et & pr & sic in nomine.
 & uide & mbi quos erimone usur & e
 diebis. Qui suo filio non peperit le
 gisati uaque dicent & dno ab re hec
 cu filium pro di dil & aone uells
 occidere. ne mi e ioc sm eum
 au cem In puerum n & facci e silly
 quid qu am nunc & in me cognoui quia
 ambr d m a uum & non p eper e i si
 filio duo dil & to pro p a e me. dicit
 & p eculus qui filio suo pro p rionon
 p eper e i s e d p nobis omnibus et e
 didit eum. didicit & postolus & di
 uo e m quomodo e o m m e n d a r e
 dil & aone m. pro p r i e e u s u s f u e
 r a e u e r b i r d i u i n i s. S i m o n & h i c u e r o

76
filioloqueretur. Et ecce quis fi
delium gerit in peccatis in abraham
& in filio eius ecce imaginem pre
cessisse fudire ueritatis in dō pag
et xpo uniguito filio sui. Secem
am prae dicitur figuram monstrant
cepōstolus consignans ipsi sermo
nibus. Veritatem quibus & primum
figuram signat dicitur.
qui filio proprio non peperit sed pro
nobis omnibus credidit cum.
Sic ergo figurat et in hebraea
cū offerretur filium ueritatis cū in dō
peccatis cum credidit filium. quid enim
doctor impietas. ubi maior uis
ueritatis de ueritate in figura consuetudine
de &. Sine diuino in ueritate &

Et quo modo cum in ore & in uerbo
 ac & in pleniorē uerō figurā
 plenior est cū figurā ubi uerū filius
 offeratur & minor est uerū ubi secū
 dum ac non uerū filius creditur.
 Sed plenior est uerū & minor
 & figurā hoc si uis prouenerit e de
 uerū unigenitū filium dī. & in gēl
 legis quod multo plus quā ceterū hęc
 gēl rī dī dēns filium suū unigenitū
 p mundi. Dilctiōe s̄ & unū pcculū
 suo filio non peperit sed p nobis omnib;
 t̄ nē didit eū ceterū hęc s̄ i hęc filium suū
 optulerit t̄ c̄ m̄ s̄ p dī dilctiōe ob dicit
 cui quid quid optuleris non equas
 ad quod dignū est. Et obtulit filium
 quem postea cepit n̄ c̄ dū r̄ d̄ m̄ h̄ c̄ b̄ e r̄ n̄ o n
 p̄ d̄ i t̄ .

per omnia secundum hoc quod dicitur:
 & quaelem qui eugeniunt. uides qua
 lem dedit filium peccator. & ecce dicitur in
 amce uiliter superior. In uisualis in rtho.
 & nunc considere quod uncaelem
 unigenitum filium promundidile
 atione praestiterit & se pndnunc.
 quid ncesit mundum uaque crea
 turas est. Similiter eadit quid sit
 pnde. uaque creator. Et nunc
 icome onpare. que diligerit cebraha.
 & que diligerit dicitur. Abree hce quide
 diligit dm sed r' & enaque nacedrabra
 he praestiterit. Et in uisualis quocebra
 hce multo minus do diligit omni deum
 reddidit quae debebat. Licet reddi
 dit quae necum reddere potuit.

78
Ora uero mundum diligit pro
nulla sibi concessione
Uide quia multa in conspectu
et diligit quia non est debito
prostatetur quia mille. Abreche
quod prostatetur & debito. Sed uide
adhuc super omnia in diligit
nisi quia diligit mundum. non solum
sibi quod condidit nullomodo
concedere. uerum etiam
pro peccatorum & aduersum sim
pium mundum ergo diligit deus.
pro peccatorum & impietate
non quia peccatorum & impietate
diligit mundi. Sed diligit mun
dum ut de peccatorum & impietate
mundus ipse haberetur & audi

ce postolū per hęc mūrē con mē
dece nē dī dī lē a tō n e m cū sē bī tō m a n n i

U t q u i d b ū x p s e u m c e t h u c I n f i r m i
g r e m u s s e c u n d u m t e m p u s p r o m
p u s m o r t u u s e s t .

U i x e n i p r o i u s t o q u i s m o r i t u r .
n e e m p r o b o n o f o r s i a e n q u i s c e u
d e c e t m o r i c o m m e n d e t c e u s u a
c e c r i a c e a e m d i s i n n o b i s
q u o n i a e m c u m c e d h u c p e c c e t o r s
g r e m u s x p s p r o n o b i s m o r t u u s e s t
m u l t o m e g i s i u s t i f i c e t i n u n c
I n s c e n g u i n e t u s s a l u e r i m u s c e u s a p
i p s u m . I n e l l e g o q u i d e q u o d h o c
e s t i m o n i u m d i s c u a d e n d e r e t
S e d n u n c q u o d f a c i t a d e c e u s c e b i t
u i e r p e c c a n d i m u s h a e b i t c e a t o r s

+

mundi in & p r i e a t t e a u s c e p o s t o
 l u s o s t e n d i t q u o d p r o i m p i u s & p r e
 c e t o r i b u s m o r t u u s e s t x p s
 U t s u c e e c c r i a e e b n c o m m e n d a v i t
 I n n o b i s q u i s u m u s I n m u n d o s i m o
 n e a r I n q u i t x p s p r o n o b i s i m p i u s
 & p r e c e t o r i b u s q u e c e n d o q u i d e m
 u i x p r o i u s t o q u i s m o r i a t u r n e c e m
 p r o b o n o f o r s i a t e n q u i s c e u d e a t m o r
 I a m n e h a l l e g i s q u e c e m I n e n c e r i c e b i
 I u e r p r i e c e l l e t d i l e c t o d i u b i
 u e r i a e h s & p r e s s i o & q u e c e m m i n o r
 s i t d i l e c t i o c e b r i c h e u b i f i g u r e e
 s i g n e e e e s t . n o n h o e d i c o q u e c e s i n
 m u l a m d i l e c t i o c e b r i c h e i m m o
 a c c e n t e m d i l e c t i o m q u e c e n a i m p o d i t
 q u e c e n a i m n e m o & n a e s m u l e r u s u p p o s t
 d i p o s t .

sed licet multa in dila & eria & de eo
 co corde et d' eo q' uiribus ce ni
 m' eru' dila & eria ce m' in enar'
 r' uil' sup' s' m' in ce n' d' e diu in f' di
 l' ectionis in finia cum super ce cur'
 qui r' s' in p' os r' i' a' & p' l' i' c' e' r' e' d' i' l' e' c' t' i' o' n' s' n' .
 que m' d' r' mund' op' r' e' s' q' t'
 d' r' un' g' h' u' d' i' f' i' l' i' u' m' s' u' u' m' i' a' c' c' u' s' e'
 h' o' m' o' n' a' c' e' s' t' e' s' t' a' u' r' q' u' i' s' t' e' d' r' .
 S' h' a' e' b' e' s' s' i' s' e' u' n' d' u' m' e' c' e' r' n' e' m'
 h' u' m' i' l' i' t' a' t' e' m' s' o' r' a' t' i' o' n' i' n' i' q' u' i' m' n' a'
 t' u' i' a' c' c' u' s' a' t' q' u' i' s' i' n' e' m' i' s' s' o' d' e' p' a' c' e' r' e'
 n' a' c' u' s' e' s' t' & i' l' l' e' s' q' u' e' c' l' i' s' d' o' l' n'
 f' o' r' m' e' d' i' s' o' n' p' e' r' s' e' i' s' a' t' i' s' a' c' c' e' s' s' o'
 a' c' c' e' f' o' r' m' e' e' r' e' u' i' l' i' m' i' n' o' r' f' i' e' s' s' e'
 s' n' o' n' s' o' l' u' m' p' e' c' c' a' t' e' u' e' r' u' m' e' t' i' a'
 c' e' n' g' e' l' i' s' i' m' m' o' & h' o' m' i' n' i' b' u' s' .

in scios in on & mulam In ffrascio
quoq; con pcer ce aut & post hmo ut
s & undum ad us suse pae huma
nae cenimae usq; ad mor a t m
aristia ce pae t taur qui co aut
geudium s t non solum ab se ha
quid in eius cupidus uide t uide t
& ge uisus s t sed & omni u s o r
pr a s a q u e r g o m u n d o u n i g e n d i
filium suum ut qui uer ce uide t
& t p s i d s i t i n l i g n o s & u n d u m
ceer n s m o r a t o n e r u c i s p a e t t a u s
O c c u l a t e l n a e r i m s o n p i e t a
& i n b i o l e u i l e d i u i n a c e t s u s q u a t
i l l u n c c u m p a e a r e s t u i d e d i l e
a o n s m u t p m u n d i s e l u a t o n d n s
m a g s t r a c c s c u c i f i s e r t a u s

in terra quise filium diuini credidit
 bus uide m factum prae sacc
 In celis. O aeternissimum
 peccatorum haem cebr'ham cuius
 m ce x m cedil & a o h d m. non
 nisi in & pluce bilis diuinae dilec
 tionis in uindae a ones submergi
 tur. Eant'cio si non hoc accenatum
 pro r'et' & a u a u e dilectio nis &
 fid' d' i m p i o p r' e s a t m u n d o.
 a t i b i s u m & s b m i n i a u o p m i s s e t a
 d' i u t h e s t' & s e s m m u n d i p e r i u s
 a q u e f i d' s i e u t d o e s c e p o s t o.
 l u s p e a l u s s e d s e c a n a t e r d o i u n e
 l o c u m u o l u e r o p l e n u s & s e q u i.
 A d & c o n u e r t e r h e r e a t e c o n
 m o n h s u t i n b i d e e s q u o m o d'

+

Diligis mundum dedit tibi mundum
filium suum uelut ceit ceit posuolus
quomodo filio suo non p[er]t[er]it
Sed p[ro] nobis omnibus acce[pi]t eum
Si fecerit eum d[omi]nis t[er]ris In & feebily
diuine & dil[ec]tionis ce gnosce[re]
numquid ce[de]r[et]us filium d[omi]ni im
p[er]es componer[et] & qu[est]ion[em]
Quis quipice m[er]it[us] & p[er] illa que
sup[er] d[omi]n[u]m diximus In & l[e]git[ur] ce[de]r[et] solud[us]
Sed ce[de]r[et] u[er]e & qu[est]ion[em] p[er] ad n[on] posi
ti ad t[er]monu[m] uide[re] ce[m]us ut d[omi]n[u]s
fron[is] In p[ro]p[ri]e[m] mul[ti]p[li]c[em] s[er]u[us]
ob[er]t[ur] n[on] ce[m] cum dixiss[et] Sic d[omi]n[u]s
dil[ec]it mundum d[omi]n[u]m id e[st] ut filium suu[m]
unigenitum d[omi]n[u]m p[er] se qui d[omi]n[u]s dicit
Ut om[ne]s qui ce[de]r[et] In eum non p[er]t[er]at

sed habet eundem mentem. Item dicitur.
Sicut ecclesia est filius iungitur quo
modo quicquid in se non perit sed in
de ecclesia nec bibit eum et dicitur. In
et ecclesia sit diuini deus offensus.

Respondeo ad apostolum per eum et consi.
derare quod est opprobrium quod est obsequium
deus de his referet quod ut ipse ait
conmune uerunt ueritate dicitur in
miserere eorum et coluerunt et seruierunt
et ecclesia est populus quod est ecclesia
autem colit et si credis. Et ecclesia
sunt gemitus filio dei et ueritas
et ecclesia est curam illa quod ecclesia
et per deum miser quibus illi puniunt
aut quibus de deo communitate
runt in miserere eorum et coluerunt.

Et si uerunt et ecce autem epodus
quod emere eccatori cedopatonem
quit xps filius dicit & non ueris
filius. Omni celegun aut euan
gelia & nusquocum seppa dicit quod
xps cedopaton esse filius & non
uerus filius & b e i q u o d i o h a n n e s
Ille lohannar & u b e n s s u p p l e p &
d i s d n b c e c u s e c s s e r i b a t u c e n
g e l i r e f e r d i p o s u i t & d i x i t
m u l t a e q u i d e n & e c c l i e s i g n a f e r t
i h r c o n e m d i s c i p u l i s s u i s q u e n o n
s u n t s e r i b a e i h o c l i b r o h i c a u
s e r i b a e s u n t u t e r e d e c a t i s q u i m i s t r
e t x p s f i l i u s d i u i u i & e r e d e b a t
u i d e m e r n e h e c e b e a t i n n o m i
n e & s e t n e c e d h u c e p e r a u s & p l a c

20
nece emulatae In quibus & Eliasigna
fecit ih̄s & h̄c & non sint omnia
scribatae quia non deseri bi possunt
Infinidererum copice, Teem̄h̄
h̄c ip̄sce ideo scribatae sunt ut
credeamus quod ih̄s & x̄p̄s filius d̄i.
Et ut fidem singulorum p̄suoceat
os d̄i d̄i & p̄s̄m̄um die d̄i uter d̄i
d̄i uide & d̄i h̄c h̄c h̄c h̄c h̄c h̄c h̄c h̄c
Sua & d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i
& non nec d̄i si d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i
Et non nec d̄i quod h̄c h̄c h̄c h̄c h̄c
In d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i
p̄s̄m̄um d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i
scribatae, n̄ d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i
de h̄c d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i
p̄s̄m̄um d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i

74
Sed euuangelistae qui ced hoc posi
dunt ut haec bñ signa q̄ce m̄s̄i x̄pi
Illum eximelucidius p̄cedit
quod ced uiat̄e et̄ne p̄m̄ice p̄
tingebit non In cen uigu ocleuist
euuangelium. Sed manifestissime
& p̄st̄it. Ideo scribae sunt euange
lice ut cedat̄ In quid quoniam
ihs̄ & x̄pi filius d̄i et̄ ut credat̄
uiat̄e et̄ne h̄eb̄ et̄ q̄s̄ In nomine eius
et̄iam ne hic suspicio q̄ter̄e ad
In fili d̄i ubi quic̄ rediderit quod
filius d̄i & x̄pi ce et̄ne uiat̄e pos
sides non celat̄ quic̄ In nomine eius
qui uq̄q̄ non & cre et̄ q̄s̄. Sed cre
et̄or & non ced op̄ d̄on̄s̄ filius.
Sed uer̄us filius d̄i. In nomine enim

+

c' r' e' c' e' d' u' r' e' n' d' e' q' u' i' d' a' m' u' i' d' e' p' o' n' e' l' a' m
 p' o' t' e' s' t' q' u' i' s' a' d' r' e' q' u' i' n' i' s' i' a' l' i' q' u' i' s' e' c' e' m
 n' o' c' e' u' f' e' r' b' i' d' o' p' r' e' s' t' a' r' e' d' i' c' e' c' e' a' u' r' d' e' u' i
 h' u' l' o' i' n' q' u' i' t' f' e' c' i' t' s' i' b' i' d' i' f' i' l' i' u' m' p' r' e' s' t' a' r' e' o
 m' u' l' t' a' c' e' s' t' i' m' o' n' i' a' l' o' q' u' e' c' e' a' u' r' i' o' h' e' c' e' n' n' s'
 x' p' i' d' n' i' d' i' l' e' c' t' a' o' n' e' p' e' r' s' p' i' c' u' u' s'
 s' c' r' i' b' i' s' e' p' i' s' t' o' l' e' c' e' c' e' i' t' o' m' n' i' s' q' u' i' d' i' l' i' g
 p' e' c' c' a' t' e' n' d' i' l' i' g' e' n' t' i' u' q' u' i' s' e' c' o' n' c' e' d' i' t' q' u' i
 n' u' m' q' u' i' d' d' i' x' i' t' d' i' l' i' g' e' n' t' i' u' m' q' u' o' n' d' i' f' e
 c' i' t' e' n' i' h' i' l' o' s' e' d' n' e' p' e' c' c' a' t' e' n' o' m' n' i' n' o
 n' o' m' i' n' e' s' s' e' n' i' s' i' c' i' s' e' a' d' e' c' o' n' c' e' d' i
 f' i' l' i' u' m' e' t' f' r' e' q' u' e' n' t' e' q' u' i' c' i' a' d' i' n' t' e' l' l' e
 g' e' n' d' u' m' u' t' d' i' h' e' r' e' t' i' c' e' i' n' t' e' r' p' r' e' t' a' c' i' o' n' i' s'
 q' u' o' d' s' c' i' l' i' c' e' d' e' c' e' b' e' o' f' e' c' e' a' u' s' n' e' s' e' n' i' h' i' l' o'
 q' u' o' n' d' e' p' e' c' c' a' t' e' n' c' e' a' d' i' d' i' c' t' o' h' e' c' e' n' n' s'
 s' q' u' e' r' o' n' u' m' q' u' i' d' s' e' c' u' n' d' u' m' e' s' o
 d' x' p' i' f' o' c' e' d' i' s' e' t' e' n' i' h' i' l' o' n' o' n' n' e

inaccessum de celis etiam mundum
nobis diligendum est et diligendum est
pater sed etiam met idem iohannem
noli diligere mundum. numquam
nem de leuis et iohannem et ut ipse
sibi contulerit et predicat et. et sic
hinc impietas ut dicitur iohannem
et repugnans et sibi loquitur quia
seos per loquere et ut in eadem
faccit et nec. sicut super eposidum
et cum dicitur pro eposidum tunc ead
et dicit et idem non ut facit et
in allegit eum quod dicit et patet
necum qui censo singulorum et po
net et si hoc quod dicitur et nec dicit
faccit et uoluit et in allegit.
Scitis multos factos et et et in hi

sed singulariter ponitur de solo uero
 filio posuit dicitur quod & peccat &
 nec dicitur. qui uero est ipse solus &
 peccat & dicitur. c. latrice uero
 omni homine factus sunt uia condi-
 tor & ergo qui pro omnibus cunctis
 uel et morat & quid mirum si pro
 omnibus & minor cedat & pro om-
 nibus & uero quod uel morat &
 non pro seo quod in peccato & a tu
 positi si ipse homo factus nullo pro
 pro peccato & ne uel obnoxius
 & uel quomodo hoc ipsum quod mi-
 nor & uel pro peccato & minor
 & quod & dicitur de omnibus
 & uel morat & dicitur & operis
 in & pro peccato & p. i. h. s. i. m. u. s. p. a. u. l. u. s. s. u. b.
 sequitur

Die ebceat dñi cum p r op et que
omni ce. & per que omni cem ulq;
filii ngta cedducat. du ebn seclue
eorū per pcessionē consummāre.
Uidit que ē plerum. quē m que de eorū
nostri celua s se ce rem bī dū m In eo.
quod filius ē minor ce tus os tēdit
quo modo Ergo ce do ffusc ce nd ce m
diu m de bñ dñi improp et ce s quod
& qui r dū ced de eorū. p ce et r m a u r
m ē s t .

Hoc autē dixit post ce ce que m uer
bū ce ro f a c e dū m ē t & h e e b i a c u i t In
nobis. & uidit edā n u a t e b i l e n c r e d i t
quē s i d s i e r t & r e u e r b i p o s t e c e q u a
c e r o f a c e t u m ē t s e d m c e n d i s b n p
u e r b u m d r & c e r o q u o q u e f a c e d i

Est. & si dicitur uerbu[m] buccerofac
 dicitur pr[es]ens loquutus n[on] equis
 In eo non uerbu[m] buccerofac
 Siquidem & posita[m] pr[es]ens locutione[m]
 non dicitur quid dicent ce[n]t ce[n]t emullu[m]
 hec buis repudat ab e[st] ut ce[n]t emmani
 factu[m] sit uerbu[m] buccerofac
 non dicitur uerbu[m] buccerofac
 a se dicitur susceptione[m] ce[n]t humane[m]
 In eo dicitur quod requiritur & hec buis ut
 In nouis non ergo In dicitur pr[es]ens
 uerbu[m] dicitur uerbu[m] buccerofac quod per ce[n]t
 nem ce[n]t sup[er] ce[n]t hec buis ut In nobis
 hec buis ut In pr[es]ens per se uerbu[m] ce[n]t
 ce[n]t uerbu[m] bu. hoc id e[st] In dicitur pr[es]ens
 ne quis filiu[m] m[er]iti dicitur uerbu[m] buccerofac
 cu[m] legitur uerbu[m] buccerofac tu[m] est.

Dicit ergo filius

Patet maior me est postea quae
Puer buccero fac e ad hunc suscepit
officium ministrum qd; ubi tñ
non ministrari. Sed ministrare
patet maior me est quid e si ueritas
quomodo dicit pater in qd; ier re
maior in e et a una qd; e pater
in ego e. Secundum moysi
e ad hunc; fornicet e undu e pos
tolum p e ulum qui e e qd; docuit
quod rursus plendor glorie & figu
re & pater sub stantia e eius
sed e a qui p e docuit ad hunc
qui e dicit uide pater in. E ego
in pater & pater in me & ego & pa
ter unus sum us. Sed quecumq; pater

fecerit facit ut dicitur in iherosolimis
 luce enim ut luce sunt quecumque sunt
 pater & filius fecerit simi
 liter & sicut pater suscitavit mor
 tuos & uiuificet sic & filius quos uult
 uiuificet. Et honorificabit filium
 quomodo honorificauit patrem.
 Cui ergo eadem aibi in eigo est.
 Eadem forme. Eadem que necesse
 unides. Eadem potestas. Eadem luer
 des. Eadem uolumines. Idem honor
 & omnia omnino que spectant sunt
 ad eum sunt que & que ad eum sunt peccatis
 sunt.

Quomodo ergo dicitur peccatis in
 me est. cum in omnibus que sunt
 de aetate aeternis que elis & pater.

loguatur & positor pecculū in q̄
x̄p̄r loquebatur & secundum quod ip̄
fecit cen & perimbitū queri q̄ eius
qui in meloquitur x̄p̄r. quid dicit
postolus. qui cum in formā cedi & r̄
confidat. non recepit in ceter bitā
aur & r̄ r̄ e e equā cedi dō. Ergo & un
dum hoc quod in formā cedi est. & quod
equā cedi & dō non & t̄ m̄ cior p̄ c̄ r̄
Equo modo m̄ cior & t̄ p̄ c̄ r̄. sub r̄
quib̄ q̄ cedi m̄ n̄ s̄ t̄ n̄ t̄ sed s̄ e m̄ d̄ ip̄
sū & in ceniuit formā cedi r̄ u accipit̄
Uidene est hinc in & r̄ c̄ p̄ q̄ n̄ e m̄ diu
niā q̄ r̄ in & l̄ l̄ e ḡ e r̄. cū c̄ u d̄ i s̄ q̄ d̄ r̄
m̄ d̄ ip̄ r̄ u b̄ e in ceniuit in & n̄ d̄ e s̄ u m̄
ced hoc quod sequitur formā cedi
s̄ r̄ u c̄ e c̄ i p̄ i b̄ r̄

Menē ē ergo in suos & ceteros cōdidit
 qui formam seruidie iuris cecepisse sed
 que cui maneat & per se uerū in eos a di.
 Diuinitate mandata & ipsū se in ceniuit
 scilicet per occultationē diuini accessus
 Forme seruidie accepit in similitudine
 hominum factus & habitus natus ut
 homo humiliter se ipsum fecerit ob
 ditur usque ad mortem in mortem ad
 crucis iēte celis dicet patris maior me
 bra non impugnat & que celis cōdidit
 in accessus sed dignitate se et cetera
 sursum et humiliter accessus.

Per hoc quod se in ceniuit
 Forme seruidie accepit iēte celis dicat
 qui misit me pro se in ceniuit in mihide
 dit quid dicet ceut qui loquar & dicitur

72
De celo non ut faceret uoluntate & mea
sed uoluntate & meius qui meminit ostendit
quod rem & ipsū & in cœnuit formā ser
uā accipitur In similiaudine hominū fac
tus & habebat nubiā ut homo humiliter
se ipsū faceret & obediens suscipere morē
& ac mōi quæ est In his diminutio huius dūm
Sed compendium In hominibus cō
rogat quā ipse non sibi cōrogat loque
retur & maior sin on hoc ipsū & famoni
ū idē posuit & postolus ut cō humilitate
saluatoris & in plōs singulos prouocet
hoc i cœ nubiā & si edōn p̄sculam quæ scri
bit cō philippis & si nōn quæ legē is
sed si heretici nolunt hoc cō rāmbiā
& cō nūdi p̄tē cō p̄nōn formē seruū h̄
grē die dūmpa & r maior mē est

Dicemus & in os patris in caelo sondero lo
 que et ambrosio genitorem & hunc sum
 pium sicut nonnulli catholici pro se
 sunt dicentes patrem & filium. Quis dicitur
 substantia esse & ideo secundum substantiam
 celatum non sondero in quo celatum dicitur
 patrem & filium dicitur filium est nihil sum
 minus & se genuit. Quae ipse & pater
 sunt & in se. Pater & genuit & plenus do
 & in se plenus in se genuit. & si ergo
 quae dicitur de deo quae celatum filium & ambrosio
 filius minor dicitur pater & id est quia fi
 lius dicitur patrem & genuit filium
 & ideo non dicitur maior me est. Sed pater
 & in caelo me est. & ambrosio & ambrosio.